

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselőtestület 2014. február 5-i ülésére

Tárgy: Beszámoló a Kékfestő Múzeum tevékenységéről

Előadó: Dr. Nagy L. István intézményvezető

A Kékfestő Múzeum Pápa Város fenntartásában

Beszámoló a múzeum tevékenységéről 2010 decembere óta

I. A múzeum fenntartási körülményei és a személyi feltételek

1. 2010. december 11-től 2012 végéig

Pápa Város 2010. december 11-én vette át a Kékfestő Múzeum fenntartását. Ezzel egy rendkívül értékes, szakmai és turisztikai szempontból is jelentős intézmény került városi fennhatóság alá. A Kékfestő Múzeum páratlan értékű ipartörténeti emlék, jelentősége országos, de nemzetközi viszonylatban is fontos. A Kluge-család 200 évesnél régebbi kékfestő műhelye, illetve a kékfestés tekintetében országos jelentőségű gyűjtemény alkotja a múzeumot.

Az átvételkor a szakmai munkát dr. Méri Edina vezette. A fenntartóváltást követően a múzeum 2011 áprilisától nyitott ki újra. Ekkor dr. Méri Edina mellett egy munkatárs látta el a gazdasági és a tárlatvezető-pénztárosi feladatokat. 2011 nyarán az állandó frontszemélyzet két fővel bővült, a tárlatvezetés idegen nyelven is lehetővé vált.

Dr. Méri Edina 2011 októberében családi okokra hivatkozva munkaviszonyának megszüntetését kezdeményezte, helyét 2012 februárjától Reidmár Linda vette át.

A múzeum karbantartási feladatait a Városgondnokság, illetve folyamatosan több közfoglalkoztatott munkatárs végezte. 2012 szeptemberétől egy fő takarító dolgozott a múzeumban.

2. 2013. január 1-től

Az 1997. évi CXL. törvény 2013. január 1-én érvénybe lépett változtatása felszámolta a megyei múzeumi igazgatósági rendszert, ezzel együtt az ebbe tartozó muzeális intézmények megyei fenntartását, és a múzeumokat a területileg illetékes önkormányzatok fenntartásába utalta. Az elmúlt két évtizedben a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság részeként működő Gróf Esterházy Károly Múzeum Pápa Város fenntartásába került. A fenntartó 2013. január 1-étől a két városi fenntartásban lévő múzeumot egy intézménnyé alakította át. A Gróf Esterházy Károly Múzeum nevet viselő intézmény részeként működik a Kékfestő Múzeum, de önálló, hatályos működési engedéllyel. Az Esterházy Múzeum irodája az Esterházy Kastély felújítása miatt a Kékfestő Múzeum főépületének emeletére költözött.

A Kékfestő Múzeum gyűjteményi és kiállítási munkáját az Esterházy Múzeum néprajzi gyűjteményével együtt a múzeum néprajzos muzeológusaként továbbra is Reidmár Linda végzi. A múzeum életében jelentős előrelépés, hogy Hauber János szakképzett restaurátor átvette a Kékfestő Múzeum gyűjteményének állagvédelmi felügyeletét és az ezzel kapcsolatos munkákat. A közel három évtizedes tapasztalattal rendelkező szakember a kiállítások építését is vezeti. Szintén fontos, a múzeumlátogató közönség szempontjából kulcsfontosságú, hogy az Esterházy Múzeum múzeumpedagógusa, Vonnák Andrea átvette a Kékfestő Múzeum múzeumpedagógiai tevékenységének munkáját, illetve a múzeum frontszemélyzetének közvetlen vezetését. A jelentős elméleti képzettséggel és gyakorlati tapasztalattal rendelkező múzeumpedagógustól sokat várhatunk, mivel éppen ez a terület kiemelt fontosságú a mai múzeumügyben. A múzeum gazdasági, személyi és minden egyéb adminisztratív ügyeinek a munkáját az Esterházy Múzeum gazdasági ügyintézője vette át, ezzel a két állandó munkatárs ilyen feladatai megszűntek, teljes mértékben frontszemélyzeti munkát végezhetnek.

A személyi feltételek az új fenntartási rendszerben szakmai tekintetben összességében jelentős fejlődést mutatnak. A két fő állandó pénztáros-teremőr-tárlatvezető mellett muzeológus, múzeumpedagógus és restaurátor végzi a szakfeladatokat. A szakalkalmazottak mellett főként közmunka keretében változó létszámú munkaerő állt rendelkezésre elsősorban a takarítási, karbantartási és udvari feladatok ellátására. Utóbbiak elvégzésében a Városgondnokság is segítségünkre van. Fontos fejlemény, hogy lehetőségünk volt 6 fő nyári diákmunkást foglalkoztatni, illetve a középiskolások számára kötelező közösségi szolgálat keretében is dolgoztak a múzeumban diákok.

A múzeum személyi feltételei adottak az eredményes munkavégzésre, mind a jogszabályoknak, mind a korszerű múzeum elé támasztott követelményeknek megfelelnek.

II. Szakmaiság, kiállítások és múzeumpedagógia

1. Szakmaiság

A múzeum kiállítási tevékenységében dr. Méri Edina kezdeményezte a szorosán vett kékfestéstől való eltérést a múzeumtörténeti fontosságú farmerkiállítással. Ezt a nyitást a múzeum folytatta, illetve jelentős mértékben kiterjesztette. Reidmár Linda jelentősége kiemelkedő ebben a nyitásban. „Szemnek szép kelmék” címmel egy textil-iparművészeti sorozatot indított, amit a 2013-tól kezdődő új időszakban folytatunk, illetve befejezte a Mesélő múlt című kiállítást, ami a Hollósy Galériából a Kékfestő Múzeumba helyezett Győry Gyűjteményt mutatja be.

A Képfestő Múzeumra már az idei évtől úgy tekintünk, mint a város néprajzi, ipartörténeti, iparművészeti és népművészeti kiállítóhelyére, ami mellett a Kluge-család, illetve a képfestés állandó kiállításon kerül bemutatásra. Az időszakos kiállítások sorában is kiemelt helyet kap a képfestés, terveink között szerepel egy „képfestő a világban”, minden földrészre kiterjedő képfestő-kiállítás megrendezése.

A múzeum szakmai feladata az eddigi szakmaiság továbbvitele. A Kluge-család, illetve a pápai képfestés emlékeinek gyűjtése mellett kapcsolatot tartunk a még élő képfestő mesterekkel, lehetőségeink szerint támogatjuk őket, találkozókot szervezünk és gyűjtjük a tárgyi anyagaikat.

2. Kiállítások

a.) Állandó kiállítások

A Kluge képfestő család 200 éves története és a képfestés

Bódy Irén iparművész, akadémikus életmű-kiállítása

2012. június 15-től: **Mesélő múlt** címmel a Győry Gyűjtemény anyagából nyílt kiállítás, melyben a paraszti kultúra mindennapjai kerültek bemutatásra.

b.) Időszakos kiállítások

2011. szeptember 30 - 2012. április 30.

Kós Károly néprajzi grafikai című időszakos kiállítás.

2012. november 9.

A Képfestő Múzeum 50 éve címmel az 1962-ben Múzeummá alakult Kluge család képfestő üzeme előtt tisztelegtünk.

2012. december 8 – 2013. március 31.

Szemnek szép kelmék: A nemez. Egy valódi nemezszátor, nemezszőnyegek, nemezruhák, kalapok, ékszerek, gyerekjátékok bemutatásával egy új textilsorozatot indítottunk útjára. A cél: minden évben egy új anyag megismertetése a nagyközönséggel (textiltörténet, eszközhasználat, kézműves technikák, tárgytipusok).

2013. április 4- augusztus 9.

Kultúrák közt – Tibettől Arizonáig címmel nyílt kiállítás Dénes Sándor pápai származású gyűjtő magángyűjteményéből. Főleg afrikai, ázsiai muzeális értékű tárgyak, kézi csomózású szőnyegek kerültek kiállításra. A megnyitó alatt Dénes Sándor átadta adományát Pápa városának, díjazásra került a Türr István Gimnázium tanulói számára Dénes Sándor által kiírt pályázat is.

2013. augusztus 16 - október 20.

Kerámia bűvöletében címmel a Pápa környékén ma is kiemelkedően dolgozó fazekasok (Domonkos László, Berta István, Sípos Ágnes) munkáit, egy ma is működő amatőr kerámia alkotó műhely munkáit, és már csak a múzeum néprajzi gyűjteményében fellelhető fazekasegyéniségek (Lőrincz Miklós, Kobzi Gyula) kerámiatárgyait mutattuk be.

2013. október 25- 2014. február 28.

Születés: A gyermekáldás kultúrája címmel a veszprémi Lackó Dezső Múzeum vándorkiállításának adtunk otthont.

3. Múzeumpedagógia, kulturális rendezvények

A mai múzeumügy elengedhetetlen része a múzeumpedagógia. A múzeumlátogató nagyközönség számára érdekes, interaktív, a több érzékszervre ható, játékos formában átadott ismeretanyag új távlatokat nyitott a múzeumok előtt. Ma már a kiállítások témája mellett a múzeumpedagógiai szolgáltatások ugyanolyan vonzerőt jelentenek, így fontos szerepet töltenek be a múzeumok életében.

A Képfestő Múzeumban a negatív és pozitív mintázás, mint múzeumpedagógiai foglalkozás régebbi keletű. Ezek közül jelenleg a pozitív mintázás két formáját tudjuk nyújtani. Fejlesztés alatt áll a múzeum új múzeumpedagógiai rendszere, ennek egyes elemeit különböző rendezvények alkalmával már kipróbálhatták a múzeumlátogatók.

Fontos fejlemény, hogy a Múzeumi Országos Képzési Központ közreműködésével önkéntes tárlatvezetőket tudtunk képezni, akik aktív részesei a múzeum életének. Ez a fajta kulturális célú önkéntesség előnyére válik a múzeumnak, segíti a társadalmi kapcsolatok mélyülését, illetve olyan múzeumbarát közösséget tud kövacsolni, amely komoly segítséget képes nyújtani a múzeum működtetésében, illetve fejlesztésében.

A múzeum elmúlt két éve rendkívül sok rendezvényt hozott. Az alábbi rendezvényeket szervezte a múzeum:

- Szó- és Kép Színpad több előadása
- Képfestő Múzeum kiállítása Schwetzingenben
- Múzeumok Éjszakája
- nyári kézműves táborok
- TÁMOP pályázatok foglalkozásai

Az alábbi rendezvényeken vett részt a múzeum:

- Őszi Dionüszia
- Márton-napi Liba Tour
- Utazás kiállítás
- Agrárexpó
- Adventi vásár
- Múzeumi Majális
- Múzeumok Őszi fesztiválja

A múzeum aktív rendezvényszervező tevékenységet mutatott az elmúlt két évben.

III. Összegzés

A Képfestő Múzeum a fenntartóváltás időszakának nehézségeit követően újra talpra tudott állni. A nemzeti múzeumügy változásai a múzeumra pozitívan hatottak, olyan körülményeket teremtettek, ami a fenntartó önkormányzat anyagi tehervállalásával együtt lehetővé tette a múzeum teljes megújulását. A szakmai feltételek mellett a személyi feltételek is adottá váltak ahhoz, hogy a Képfestő Múzeum teljes mértékben megfeleljen a társadalom által a múzeumok elé állított követelményeknek. A múzeum munkatársi közössége szakmailag felkészült, elkötelezett, komoly szakmai előélettel és tapasztalattal rendelkezik, képes megfelelni a kihívásoknak.

Pápa, 2014. január 29.

dr. Nagy-L. István sk.
történész, múzeumigazgató